

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Ion Druță

Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Bushila Yelizaveta,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Yelizavetei Bushila împotriva Elenei Botezatu, intervenient accesoriu notarul privat Boldurescu Valentina cu privire la declararea nulității testamentului și declararea succesorului nedemn,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Bushila Yelizaveta și menținută hotărârea Judecătoriei Călărași din 22 septembrie 2015,

c o n s t a ț ă

La 23 decembrie 2013, Bushila Yelizaveta a depus cerere de chemare în judecată, împotriva Elenei Botezatu, intervenient accesoriu notarul privat Boldurescu Valentina cu privire la declararea nulității testamentului și declararea succesorului nedemn.

În motivarea acțiunii Bushila Yelizaveta a invocat că, se află în relații de rudenie cu Botezatu Elena, iar dânsa prin abuz de încredere a determinat-o pe mama reclamantei – Arapan Ana să semneze contractul de înstrăinare a bunurilor cu condiția întreținerii pe viață din 08 decembrie 2008 și testamentul din aceeași dată, ambele autentificate notarial.

Susține Bushila Yelizaveta că pârâta a tăinuit actele de identitate ale mamei sale, buletinul de identitate, polița de asigurare medicală inclusiv și cartela medicală, lipsind-o pe Arapan Ana de dreptul de a beneficia de ajutor medical.

Mai mult ca atât, menționează reclamanta că Elena Botezatu nu i-a asigurat o alimentație corectă mamei sale și nu a îngrijit-o corespunzător pe timp de iarna, ceea ce a dus la înrăutățirea stării de sănătate a acesteia.

Declară reclamanta Bushila Yelizaveta că în acea perioadă se afla peste hotarele țării, iar când a revenit, maica-sa i-a mărturisit că a fost dusă la notar de către nepoata sa, unde a semnat ceva, însă nu știe ce.

Ulterior, mama reclamantei Arapan Ana, s-a adresat în judecată privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață încheiat la 08 decembrie 2008, acțiunea fiind admisă prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 04 mai 2012, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2012 și decizia Curții Supreme de Justiție din 26 iunie 2013.

Pe parcursul examinării pricinii privind rezoluțiunea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, la 18 octombrie 2010 Arapan Ana a decedat, fiind succedată în drepturi de dânsa, Bushila Yelizaveta.

Menționează că după finisarea cauzei civile, s-a adresat la notar pentru a obține certificatul de moștenitor, însă ca răspuns i s-a refuzat și i-a fost comunicat despre existența unui testament pe numele pârâtei Botezatu Elena.

Consideră reclamanta Bushila Yelizaveta că pârâta este un succesor nedemn, deoarece n-a îngrijit de Arapan Ana, s-a purtat urât cu ultima, din care cauză și a fost reziliat contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

De asemenea reclamanta insistă că Arapan Ana a semnat testamentul fără să-și dea seama ce iscălește, fiindu-i viciat consimțământul.

Solicită reclamanta Bushila Yelizaveta declararea nulității testamentului nr. 9768 din 08 decembrie 2008 și declararea ca succesor nedemn a Elenei Botezatu.

Prin hotărârea Judecătoriei Călărași din 22 septembrie 2015, acțiunea înaintată de Bushila Yelizaveta a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către Bushila Yelizaveta și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Călărași din 22 septembrie 2015.

Atât instanța de fond cât și instanța de apel au conchis că temeinicia acțiunii Yelizavetei Bushila nu a fost demonstrată prin probe pertinente și concludente, administrate în conformitate cu normele materiale și procedurale aplicabile la caz.

La 06 iulie 2016, Bushila Yelizaveta a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii Judecătoriei Călărași din 22 septembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat că, instanțele ierarhic inferioare nu au dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante ale pricinii și au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Consideră recurenta Bushila Yelizaveta că materialul probator atestă cu certitudine calitatea de moștenitor nedemn a Elenei Botezatu și comiterea de către aceasta a faptelor amurale și ilicite, precum și punerea piedicilor în realizarea ultimei voințe a Anei Arapan privind transmiterea averii sale după deces.

Afirmă că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în calcul explicațiile date de către Ana Arapan în ședință de judecată în dosarul privind rezilierea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, acestea având o valoare semnificativă, deoarece testamentara nu mai este în viață.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016 a fost expediată în adresa recurenteii la 25 aprilie 2016 și recepționată de către aceasta la 13 mai 2016.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Bushila Yelizaveta la 06 iulie 2016 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 01 august 2016, în adresa intimetei Botezatu Elena și notarului privat Boldurescu Valentina a fost expediată copia recursului declarat de către Bushila Yelizaveta cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 01 septembrie 2016 intimata Botezatu Elena a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Bushila Yelizaveta și menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că testamentul din 08 decembrie 2008 a fost întocmit legal, Ana Arapan exprimându-și liber voința.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bushila Yelizaveta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bushila Yelizaveta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că, instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere arbitrară raportului juridic stabilit între părți și probelor administrate, aplicând eronat normele de drept material și procedural, deoarece sânt declarative, fiind invocate doar pentru a se încadra în temeiurile declarării recursului.

Nu pot fi reținute nici argumentele recurenteii Bushila Yelizaveta precum că materialul probator atestă cu certitudine calitatea de moștenitor nedemn a Elenei Botezatu și comiterea de către aceasta a faptelor amorale și ilicite, exprimate prin punerea piedicilor în realizarea ultimei voințe a Anei Arapan privind transmiterea averii sale după deces, acestea fiind lipsite de suport probatoriu.

Cu referire la argumentul recurenteii Bushila Yelizaveta precum că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în calcul explicațiile Anei Arapan date în ședință de judecată în dosarul privind rezilierea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață autentificat notarial la 08 decembrie 2008, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează următoarele.

Deși testamentul nr. 9768 a fost întocmit în ziua în care a fost perfectat și contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață încheiat între Arapan Ana și Botezatu Elena – la 08 decembrie 2008, acestea sânt acte juridice diferite, contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 9766 din 08 octombrie 2008 fiind reziliat prin hotărârea judecătorească, dar nu declarat nul, nefiind constată vicierea consimțământului.

De asemenea din conținutul hotărârii judecătorești privind rezilierea contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață nr. 9766 din 08 decembrie 2010, nu rezultă săvârșirea de către intimata Botezatu Elena a faptelor expres determinate de art. 1434 Cod civil, care prevede că nu poate fi succesor testamentar sau legal persoana care a comis intenționat o infracțiune sau o faptă amorală împotriva ultimei voințe, exprimate în testament, a celui ce a lăsat moștenirea dacă aceste circumstanțe sânt constatate de instanța de judecată, a pus intenționat piedici în calea realizării ultimei voințe a celui ce a lăsat moștenirea și a contribuit astfel la chemarea sa la succesiune ori a persoanelor apropiate sau la majorarea cotei succesoriale ale tuturor acestora.

Se reține că această normă de drept are un caracter imperativ.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural,

verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Bushila Yelizaveta ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Bushila Yelizaveta se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Mariana Pitic